

ขยะอันตราย หรือขยะมีพิษ

นางวณี กล้าผจญ
พนักงานทำความสะอาด
ผู้รวบรวม

ขยะอันตราย หรือขยะมีพิษ (Hazardous Waste) คือ ขยะ วัสดุที่ไม่ใช้แล้ว ผลิตภัณฑ์เสื่อมสภาพ หรือภาชนะบรรจุต่างๆ ที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุ สารเคมีอันตรายชนิดต่างๆ ที่มีลักษณะเป็นสารพิษ สารไวไฟ สารเคมีที่กัดกร่อนได้ สารกัมมันตรังสี และเชื้อโรคต่างๆ ที่ทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพยากร หรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๕๓)

วิธีง่ายๆ ที่บ่งชี้ว่าผลิตภัณฑ์หรือภาชนะ เป็นขยะอันตราย

- สังเกตฉลาก หรือ ภาพสัญลักษณ์ที่ติดบนภาชนะบรรจุ เช่น “สารไวไฟ” จะพบเห็นบนภาชนะที่บรรจุก๊าซหุงต้ม น้ำมันเชื้อเพลิง ทินเนอร์ ผงกำมะถัน “สารมีพิษ” จะพบเห็นบนภาชนะบรรจุประเภทน้ำยาล้างห้องน้ำ สารฆ่าแมลง สารปรอทในหลอดฟลูออเรสเซนต์ “สารกัดกร่อน” จะพบเห็นบนภาชนะบรรจุน้ำกรด ในแบตเตอรี่รถยนต์ หรือภาชนะบรรจุน้ำยาทำความสะอาด
- สังเกต คำเตือนที่ระบุอยู่ข้างภาชนะบรรจุ เช่น ห้ามรับประทาน ห้ามเผา อันตราย DANGER TOXIC CORROSIVE และ FLAMMABLE เป็นต้น

ขยะอันตรายที่พบได้ในสำนักงาน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้ และสารเคมีที่ใช้ในสำนักงานหลายชนิด เมื่อเสื่อมสภาพหรือใช้หมดแล้ว หากถูกทิ้งปะปนไปกับขยะทั่วไป ก็จะก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมได้ ตัวอย่างของขยะอันตรายจากสำนักงาน ได้แก่

- ถ่านไฟฉาย ถ่านกระดุม ถ่านก้อนแบน
- ขวดบรรจุน้ำยาลบคำผิด
- แบตเตอรี่มือถือ
- หลอดไฟแบบต่างๆ สตาร์ทเตอร์
- กระป๋องสเปรย์ กระป๋องสี สารเคมีกำจัดแมลง
- ตลับหมึกพิมพ์ หมึกเครื่องถ่ายเอกสาร
- ยาหมดอายุ პროทัวด์ใช้
- ขวดน้ำยาทำความสะอาด
- ภาชนะบรรจุน้ำมันเครื่อง

ตัวอย่างผลิตภัณฑ์และอาการเจ็บป่วย เมื่อสารพิษเข้าสู่ร่างกาย

ผลิตภัณฑ์	สารพิษ	ผลต่อสุขภาพเมื่อสารพิษเข้าสู่ร่างกาย
ถ่านไฟฉาย กระป๋องสี	สารแมงกานีส	ปวดศีรษะ ง่วงนอน อ่อนเพลีย ซีมีเศร้า อารมณ์แปรปรวน จิตใจไม่สงบ ประสาทหลอน เกิดตะคริวที่แขน ขา สมองสับสน สมองอักเสบ
หลอดฟลูออเรสเซนต์ สารฆ่าแมลง ถ่านกระดุม	สารปรอท	เกิดการระคายเคืองต่อผิวหนัง เหงือกบวม อักเสบ เลือดออกง่าย ปวดท้อง ท้องร่วงอย่างรุนแรง กล้ามเนื้อ กระตุก หงุดหงิด โมโหง่าย
แบตเตอรี่รถยนต์ สารเคมีกำจัดแมลง กระป๋องสี	สารตะกั่ว	ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย ตัวซีด ปวดท้อง ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ความจำเสื่อม ชักกระตุก หมดสติ
สเปรย์น้ำยาย้อมผม ยาทาเล็บ/ล้างเล็บ เครื่องสำอางหมดอายุ	สารพิษอื่นๆ	เกิดการระคายเคืองต่อผิวหนัง คันหรือ บวม ปวดศีรษะ หายใจขัด เป็นลม

วิธีทิ้งถ่านไฟฉาย

- 1.เก็บรวบรวมถ่านที่ใช้แล้วใส่รวมกันไว้ในถุงพลาสติกหรือถุงดำ
- 2.เขียนข้อความติดข้างถุงว่าเป็น “ขยะพิษ” หรือ “ถ่านไฟฉายใช้แล้ว” เพื่อให้เจ้าหน้าที่มองเห็นชัดเจน
- 3.ทิ้งในภาชนะรองรับขยะอันตรายที่กำหนด

วิธีทิ้งหลอดไฟ

- 1.นำหลอดไฟที่จะทิ้งแล้วใส่ปลอกกระดาษที่เคยใส่มาตอนซื้อ หรือห่อด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์หลาย ๆ ชั้น เพื่อป้องกันหลอดแตกหักเสียหาย
- 2.ถ้าเป็นหลอดกลม หรือหลอดตะเกียบ ให้ห่อกระดาษเพื่อป้องกันการแตกเสียหาย แล้วบรรจุใส่ถุงหรือกล่อง
- 3.เขียนข้อความติดข้างถุงว่าเป็น “หลอดไฟใช้แล้ว” เพื่อให้เจ้าหน้าที่มองเห็นชัดเจน ทิ้งที่จุดทิ้งขยะอันตราย